

Kommissorium for lovforberedende ekspertgruppe om regler på inklusions- og specialundervisningsområdet

Baggrund

Det følger af aftale om folkeskolens kvalitetsprogram (marts 2024), at der skal nedsættes en lovforberedende ekspertgruppe om regler på inklusions- og specialundervisningsområdet. Ekspertgruppen skal komme med sine anbefalinger i første kvartal 2025.

Flere elever segregeres til specialundervisningstilbud, og lærerne vurderer, at et stigende antal elever har behov for støtte i almenundervisningen. Folkeskolens parter har i februar 2024 udarbejdet et papir med fælles anbefalinger om stærkere fællesskaber i folkeskolen, som bl.a. omhandler behovet for en omstilling af den almene folkeskole, og at lovgivningen skal have mere fokus på den forebyggende indsats. De peger på, at det nuværende lovgrundlag i for høj grad fokuserer på, at elevers støttebehov skal imødekommes gennem individuel støtte.

Der peges særligt på reglerne for henvisning til specialundervisning (9-timersgrænsen), herunder reglerne for den pædagogisk-psykologiske vurdering, som kommunerne oplever giver udfordringer i forhold til at give støtte til elever med særlige behov i den almindelige undervisning.

Boks 1. Fakta om 9-timersgrænsen, pædagogisk-psykologiske vurdering og sygeundervisning

Afgrænsning af specialundervisning i den almindelige undervisning (9-timersgrænsen):

- Specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand kan gives som undervisning i specialklasser og specialskoler samt som støtte i den almindelige klasse i mindst 9 undervisningstimer ugentligt (Folkeskolelovens § 3, stk. 2)
- Specialundervisning skal fortrinsvis gives som støtte i den almindelige klasse. Der skal ved afgørelsen om specialundervisning i den almindelige klasse lægges vægt på, om eleven kan have udbytte af undervisningen og kan deltage aktivt i det sociale fællesskab. (Bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning § 8).

19. september 2024
Sagsnr.: 24/20247
Center for Grundskoler

Departementet
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

Telefon: +45 33 92 50 00
Mail: uvm@uvm.dk
www.uvm.dk

CVR-nr.: 20453044

Pædagogisk psykologisk vurdering:

- Hvis det antages, at en elev har behov for specialpædagogisk bistand, skal eleven indstilles til pædagogisk-psykologisk rådgivning. (Bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning § 8).
- Hvis eleven har behov for specialpædagogisk bistand, skal den pædagogiske-psykologiske vurdering indeholde et forslag til den nærmere ordning af den specialpædagogiske bistand. (Bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning § 3, stk. 2).

Sygeundervisning (Bekendtgørelse om sygeundervisning af elever i folkeskolen og frie grundskoler):

- Ved en elevs fravær på grund af sygdom eller lignende, skal skolens leder henvende sig til forældrene senest efter 3 uger (15 skoledage) for at vurdere behovet for sygeundervisning.
- Hvis eleven opholder sig i hjemmet, skal skolens leder efter samråd med forældrene og eleven sørge for, at den nødvendige undervisning iværksættes.
- Undervisningens indhold skal så vidt muligt være i overensstemmelse med skolens læseplaner og undervisningsplaner.
- Omfanget af sygeundervisningen skal til enhver tid afpasses efter den enkelte elevs alder, helbredtstilstand og øvrige forudsætninger.
- Undervisningen tilrettelægges efter samråd med forældrene og eleven.

I praksis oplever kommuner, at 9-timersgrænsen ofte er med til at binde ressourcer i almenundervisningen til den enkelte elev. Det kan være u hensigtsmæssigt, da den enkelte elev i mange tilfælde kan støttes bedre gennem indsatser, som retter sig mod hele klassen.

I aftalen om folkeskolens kvalitetsprogram indgår et initiativ om præcisering af folkeskoleloven med henblik på, at støtte kan gives til hele klassen. Formålet med initiativet er netop at tydeliggøre, at støtte i folkeskolen kan gives individuelt til den enkelte elev med behov herfor og gennem fællesskabsrettede aktiviteter i klassen, som gavner hele klassen.

Formål

Den lovforberedende ekspertgruppen skal udarbejde et politisk beslutningsoplæg med konkrete anbefalinger til justeringer af de lovgivningsmæssige rammer for folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand med henblik på, at flere elever kan udvikle sig fagligt og trives i almenundervisningen, og at færre elever visiteres til segregerede undervisningstilbud.

Ekspertgruppen skal konkret som minimum se på afgrænsningen og tilrettelæggelsen af specialundervisning som støtte i den almindelige undervisning (9-timersgrænsen), herunder reglerne for pædagogisk-psykologisk rådgivning og den pædagogiske-psykologiske vurdering og klage-reglerne. Herudover skal ekspertgruppen se på reglerne for sygeundervisning, jf. boks 1. Ekspertgruppen skal desuden se på, hvordan reglerne administreres i praksis. Anbefalingerne skal kunne holdes inden for de eksisterende statslige og kommunale økonomiske rammer.

Ekspertgruppen skal udarbejde forslag til justering af regler med øje for:

- Kommuner og skolars lovgivningsmæssige forpligtelser og muligheder for at tilrettelægge undervisning og støtte, herunder specialundervisning.
- Retssikkerhed for elever med særlige behov, så de får den støtte de har behov for i undervisningen
- At understøtte trivsel og faglige resultater for elever med særlige behov
- At understøtte en hensigtsmæssig ressourceudnyttelse i kommunerne herunder ved at nedbringe udgifterne til specialundervisning og styrke almenområdet i skolen.

Organisering

Ekspertgruppen skal bestå af syv eksperter og en formand. Ekspertgruppen skal samlet råde over juridisk kompetence inden for området samt praksisrettet og kommunale erfaring. Ekspertgruppens sekretariatsbetjening varetages af Børne- og Undervisningsministeriet med løbende inddragelse af Finansministeriet og øvrige ministerier ved eventuelle snitflader til fx social- og sundhedsområdet.

Der nedsættes en følgegruppe, som skal kvalificere ekspertgruppens arbejde. Følgegruppen skal bestå af relevante praktikere og interessenter på området samt folkeskolens parter og de frie skolars foreninger.

Ekspertgruppen afrapporterer i første kvartal 2025. Ekspertgruppens anbefalinger skal ses i sammenhæng med anbefalinger fra Vidensenhed fra børn om unge med særlige behov (VIBUS), som forventes at være færdige i første kvartal af 2025, som er en udløber af Børnene Først aftalen fra marts 2022.

Justeringer af folkeskoleloven kræver tilslutning fra folkeskoleforligskredsen.